

**Malalties de la Nutrició i el Metabolisme. Aspectes
Bàsics i Clínics**

Codi: 103625
Crèdits: 3

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OT	5	0
2502442 Medicina	OT	6	0

Professor de contacte

Nom: Rosa Corcoy Pla

Correu electrònic: Rosa.Corcoy@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Alberto de Leiva Hidalgo

Prerequisits

Es recomana haver assolit les competències de les següents assignatures: Bioquímica i Biologia Molecular, Biologia Cel·lular, Anatomia Humana (I-II), Fisiologia Mèdica (I i II), Histologia, Genètica Humana, Bases Psicològiques, Patologia General, Fonaments de la Cirurgia, Microbiologia, Farmacologia, Immunologia, Epidemiologia, Obstetrícia i Ginecologia.

L'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions.

Objectius

Assignatura optativa adscrita a les mencions de "Clínica Mèdica. Consta de 3 crèdits ECTS i està programada a cinquè curs.

- L'objectiu fonamental de la assignatura és l'adquisició de les bases de la nutrició mèdica, hospitalària i en salut pública, i els coneixements mèdics i quirúrgics necessaris pel desenvolupament de les habilitats clíniques que capaciten a l'alumne per diagnosticar i tractar correctament a les entitats clíniques de més prevalència en l'ampli grup de malalties de la nutrició i del metabolisme.

Per al compliment d'aquest objectiu, l'alumne haurà de:

- Obtenir, classificar i analitzar la informació proporcionada pel pacient i el seu entorn, així com utilitzar i interpretar les proves complementàries
- Fer servir la bibliografia específica utilitzant tots els mitjans d'informació disponibles, remarcant la importància de la formació continuada

- Establir un ordre de problemes i recursos, per tal de planificar i realitzar una escala de prioritats
- Aplicar mètodes de medicina preventiva i educació sanitària per tal de disminuir la freqüència i gravetat de les malalties de la nutrició i del metabolisme
- Aplicar les recomanacions dietètiques y les mesures de suport nutricional enteral i parenteral pel tractament i rehabilitació del pacient

Competències

Medicina

- Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
- Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
- Demostrar que comprèn els agents causants i factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia
- Demostrar que comprèn les manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i funció del cos humà.
- Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
- Indicar la terapèutica més adequada dels processos aguts i crònics més prevalents, així com dels malalts en fase terminal.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui tota la informació rellevant, estructurada i centrada en el pacient, tenint en compte tots els grups d'edat, sexe, els factors culturals, socials i ètnics.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
2. Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
3. Descriure les malalties relacionades amb desequilibris nutricionals.
4. Descriure les principals situacions patològiques de la nutrició.
5. Descriure les teràpies nutricionals, especialment les del tractament dietètic de la diabetis mellitus, l'obesitat, el risc cardiovascular, les insuficiències renal i hepàtica i els estats de malnutrició.
6. Establir el consell nutricional en la malaltia i la intervenció dietètica.
7. Establir una comunicació efectiva i clara amb el pacient i els seus familiars.
8. Explicar la nutrició enteral i parenteral, les seves indicacions terapèutiques i les seves complicacions.
9. Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
10. Identificar els desequilibris del pes corporal i dels estats nutricionals.
11. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
12. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

Classes Teòriques

- Composició dels aliments i begudes (valor nutricional; vitamines, sals i minerals; aliments funcionals; aliments transgènics; aliments probiòtics)
- Nutrició i Salut Pública (Legislació i seguretat alimentària; higiene i processament dels aliments, additius i colorants; al·lèrgies i intoxicacions alimentàries; interaccions entre fàrmacs i nutrients)
- Alteracions de la conducta alimentària: anorèxia i bulímia; abús d'alcohol
- Malnutrició i situacions de risc nutricional

- Alimentació i malalties consumptives (càncer, SIDA...)
- Obesitat, diabetis i síndrome metabòlica
- Nutrició i malalties cardiovasculars
- Nutrició i malaltia renal
- Nutrició i malalties digestives
- Nutrició artificial (enteral i parenteral)

Seminaris de casos clínics

Sessions en grups de 2-10 alumnes sota la direcció d'un professor-tutor en les quals es discuteixen supòsits clínics.

- Formulació dietètica amb l'ús de taules de composició d'aliments, i racions dietètiques en pacients amb diabetis, obesitat, hiperlipidèmia, diabetis gestacional
- Ús de plataformes tecnològiques en dietoteràpia i confecció de menús individualitzats i en educació nutricional i monitoratge de paràmetres nutricionals
- Debat documentat sobre la rellevància dels aliments funcionals, probiòtics i transgènics
- Patrons dietètics/dieta mediterrània
- Vitamina D i salut

Pràcticum assistencial i tutories

- L'alumne realitzarà unes pràctiques d'elecció entre diferents àrees de la nutrició i del metabolisme en les quals desenvoluparà habilitats específiques sota la supervisió directa de professors i/o tutors, que inclouen reunions de treball individual o en grup amb els professors i/o tutors. Les reunions es complementen amb tutories programades segons l'horari disponible del professorat.
- El tema triat ha de ser consensuat amb el professor/tutor assignat. Serà objecte d'elaboració d'una monografia en format document de Word (Times New Roman, lletra 12, interlineat 1,5 espais, extensió aproximada, 15-20 pàgines DIN A4), acompanyada de la bibliografia consultada

Metodologia

Aquesta Guia descriu el marc, continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups, distribució en el calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries (UDH), que ho explicitaran a través de les seves pàgines web i el primer dia de classe de cada assignatura, a través dels professors responsables de l'assignatura a les UDH.

Pel present curs, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UDH són:

Departament(s) responsable(s): Medicina

Responsable de Facultat: Rosa Corcoy i Pla- rcorcoy@santpau.cat

Responsables UDH

Responsables UDHSP	Responsables UDHVH	Responsables UDGTiP	Responsables UDHPT
Rosa Corcoy rcorcoy@santpau.cat	NO S'OFERTA	Manel Puig Domingo (mpuigd@igtp.cat)	NO S'OFERTA

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
SEMINARIS DE CASOS CLÍNICS (SCC)	5	0,2	3, 4, 5, 6, 8, 10
TEORIA (TE)	10	0,4	3, 4, 5, 6, 8, 10
Tipus: Supervisades			
PRÀCTICUM ASSISTENCIAL SENSE DIRECTRIUS (PRASS)	15	0,6	3, 4, 5, 6, 7, 8, 10
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS / ESTUDI PERSONAL / LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	40,9	1,64	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12

Avaluació

- Avaluació continuada - 20%
- Prova objectiva de coneixements (respostes d'elecció múltiple i preguntes curtes) - 55%
- Prova final pràctica (exercici amb problemes i casos clínics) - 15%
- Preparació, entrega i presentació d'un treball - 10%
- La no assistència del 80% a les classes teòriques, als seminaris casos clínics i al Pràcticum Assistencial i Tutories serà una qualificació de "No Avaluable"

Els estudiants que no realitzin les proves d'avaluació tant teòrica com pràctica seran considerats com No avaluats exhauint els drets a la matrícula de l'assignatura.

Els estudiants que no hagin superat l'assignatura/mòdul per mitjà de l'avaluació continuada es podran presentar a un examen final o una prova final de síntesi.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa en classe i seminaris	20%	0,8	0,03	3, 4, 5, 6, 8, 10
Avaluació escrita mitjançant proves objectives	55%	2,1	0,08	3, 4, 5, 6, 8, 10
Avaluació mitjançant casos pràctics i resolució de problemes	15%	0,8	0,03	3, 4, 5, 6, 7, 8, 10
Entrega d'informes i treballs escrits / Defensa oral de treballs	10%	0,4	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12

Bibliografia

A- Textos recomanats

1. Katz DL. Nutrición en la práctica clínica. 3ª edición. Powell's, 2015.
2. Mesejo J, Martínez-Valls F, Martínez-Costa C. Manual Básico de Nutrición Clínica y Dietética. 2ª edición. Hospital Clínico Universitario de Valencia, 2012
3. Webb, GP. Nutrition: maintaining and improving Health. Hodder Arnold and Hachette UK Co. 4th Edition, 2012
4. Salas- Salvador J, Bonada A, Trallero R. Nutrición y Dietética Clínica. Elsevier 2014
5. FESNAD. Ingestas Dietéticas de Referencia (IDR) para la población española. EUNSA, 2010

6. Gómez-Candela V, Loria Kohen J, Lourenço Nogueira T. Guía visual de Alimentos y Raciones. SENBA, 2007
7. Escott-Stump S. Nutrición, diagnóstico y tratamiento. 8ª edición. Wolters Kluwer-Lippincott Williams & Wilkins, 2016
8. Mahan LK, Escott-Stump S. KRAUSE'S Food & Nutrition Therapy (14 ed.). Elsevier, 2017

B- Textos de Consulta

- 1- Mataix J. Nutrición y Alimentación Humana. (2a ed.). Ergón, 2009.
- 2- Biesalski HK, Grimm P. Nutrición: Texto y Atlas. Elsevier, 2016

C- Monografías

Seguí Simarro JM. Biotecnología en el menú:Manual de supervivencia en el debate transgénico. PUV-Universidad de Valencia, 2013

D- Enllaços Web

Agencia Española de Seguridad Alimentaria y Nutrición:

<http://www.aesan.msc.es/>

Comisión Europea: Agricultura, pesca y alimentación:

http://ec.europa.eu/news/agriculture/archives_es.htm

Sociedad Española de Nutrición Preteral y Enteral (SENPE)

<http://www.senpe.com>